Devlet memurlarının işlediği disiplin fillerine verilecek cezalar 657 sayılı Kanunun 125. maddesine düzenlenmiştir.

Bu maddedeki belirlemeye göre,

"l) Amirine, maiyetindekilere, iş arkadaşları veya iş sahiplerine hakarette bulunmak veya bunları tehdit etmek,"

fiiline karşılık olarak **Kademe İlerlemesinin Durdurulmas**ı cezası verilmektedir.

Ancak verilecek cezanın yargıdan dönmemesi için bu tehdidin yapıldığının ispatlanması gerekmektedir. Bu çerçevede; eğer tehdit elektronik ortamda yapılmış ise bu kayıt saklanmalı, eğer tehdit bir arkadaş grubu içinde yapılmış ise durum tutanak altına alınmalı ve olaya şahit olanlardan şahitlik yapmaları istenmelidir.

Şahidin olmadığı ve ispatlanamayan durumlarda, verilecek cezanın yargıdan dönme ihtimali yüksek olmaktadır.

Diğer taraftan, tehdidin gerçekleştiğinin ispatlanması halinde, tehdit eden kişi hakkında ayrıca Savcılığa suç duyurusunda bulunularak, ceza yargılaması talep edilmelidir.

Hukukun temel kavramları başlıklı yazıya geçmeden önce sonda söyleyeceğimizi başta söylemek istiyoruz. Eğer örgütlü bir suçtan hüküm giyilmemişse müebbet cezası dışındaki diğer suçlarda alınan hapis cezasının üçte ikisi yatılmaktadır. Yani 12 yıl hapis cezası alan bir kişi, 8 yıl hapis yatmakta, kalan 4 yıllık süreyi ise koşullu salıvermeden yararlanarak dışarda geçirmektedir.

İşte Hukukun Genel kavramları başlıklı dosyamız

Bir suçun işlenip işlenmediğini, işlenmişse bunun kim tarafından, hangi şartlar altında işlendiğini ve yaptırımın ne olacağını araştıran hukuk dalına ceza muhakemesi hukuku denir. Ceza muhakemesi bu bakımdan soruşturma ve kovuşturma evrelerinden oluşmaktadır. **Soruşturma** bir suçun öğrenilmesinden davanın kabulüne kadar geçen süreyi ifade ederken **kovuşturma** ise davanın kabulünden kararın kesinleşmesine kadar geçen sureyi ifade eder.

Suç şikayete tabi olsun ya da olmasın ceza muhakemesinde şahsi dava olmayıp **bütün davaları kamu adına cumhuriyet savcısı açar**. Cumhuriyet savcısı eğer soruşturma evresinde suçun işlendiği hususunda yeterli şüpheye ulaşırsa bir **iddianame** düzenler ve mahkemeye sunar. Mahkemenin kabulü ile de kovuşturma evresi başlar ve yargılama asıl bu devrede başlar.

Suçun üst sınırı bir yıl veya daha az süreli ise Cumhuriyet Savcı isterse diğer şartların da bulunması halinde dava açmadan **kamu davasının açılmasının ertelenmesine (takipsizlik kararı)** karar verebilir. Bu karar sonucunda şüpheli hakkında beş yıllık erteleme süresi belirlenir ve eğer şüpheli bu süre içinde kasıtlı bir suç işlemezse kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verilir, aksi halde kendisi hakkında dava açılır. Ayrıca **şahsi cezasızlık** veya **etkin pişmanlık** durumunda cumhuriyet savcısının kamu davasının açılması hususunda takdir yetkisi vardır. Ve son olarak **ön ödeme** ve **uzlaşmaya** tabi bir suç var ise şüpheli belirlenen miktarı kamu hazinesine yatırmakla veya suçtan mağdur olan taraflarla anlaşarak kendisi hakkında kamu davasının açılmasını engelleyebilir.

Belirtilen bu durumlar dışında eğer şüpheli hakkında yeterli şüphe elde edilmişse hakkında kamu davası açılır. İddianamenin kabul kararı ile fail **şüpheli** sıfatından **sanık** statüsüne girer ve hak ve sorumluluklarında değişiklikler olur.

Mahkeme kovuşturmada **ilkin duruşma hazırlığı yapa**r ve yargılama stratejisini belirleyecek kararlar alır ve buna uygulamada **duruşma tensip zaptı** adı verilmektedir. Bundan sonra mahkeme bir duruşma tarihi belirler. Duruşma devresi mahkeme önünde gerçekleşen ve esas olarak delillerin tartışıldığı en önemli devredir. Bütün deliller mahkeme huzurunda ve halka açık duruşmada incelenir ve hakim vicdani kanaatine göre delilleri takdir eder. Yargılama makamı bu tartışma sonunda bir kanaate ulaşarak ceza uyuşmazlığını çözer. Uyuşmazlığı çözen sonlandıran kararlara **son karar** veya **hüküm** adı verilmektedir.

Beraat, ceza verilmesine yer olmadığı kararı, mahkümiyet, güvenlik tedbirlerine hükmedilmesi, davanın reddi ve düşme kararı birer hükümdür.

A- BERAAT

-Yüklenen fiil kanunda suç olarak tanımlanmamış

-Yüklenen suçun sanık tarafından işlenmediğinin sabit olması

-Yellemen suçun sanık tarafımdan işlendiğinin sabit olmaması

-Yüklenen suç açısından sanığın kast ve taksirinin bulunmaması

-Yüklenen suçun sanık tarafından işlenmesine rağmen olayda bir hukuka uygunluk sebebinin bulunması

durumunda sanık hakkında beraat kararı verilecektir.

***Hukuka uygunluk:** Meşru müdafaa, mağdurun eyleme hukukun da meşru gördüğü durumda rıza göstermesi, bir hakkın kullanılması veya kanuni görevin yerine getirilmesi durumunda hukuka uygunluk durumu meydana gelecektir.

B-CEZA VERİLMESİNE YER OLMADIĞI

-Etkin pişmanlık, şahsi cezasızlık sebebinin bulunması

-Karşılıklı hakaret edilmesi

-İşlenen fiilin haksızlık içeriğinin azlığı

-Yüklenen suçla bağlantılı olarak failin yaş küçüklüğü, akıl hastalığı veya sağır ve dilsizlik hali ya da geçici nedenlerin bulunması

-Yüklenen suçun hukuka aykırı fakat bağlayıcı emrin yerine getirilmesi suretiyle veya zorunluluk hali veya cebir ya da tehdit etkisiyle işlenmesi

-Meşru müdafaada sınırın heyecan korku veya telaş nedeniyle aşılması

-Kusurluluğu ortadan kaldıran hataya düşülmesi

durumunda sanık hakkında ceza verilmesine yer olmadığı kararı verilir.

*Yaş küçüklüğü, akıl hastalığı gibi durumlarda sanık hakkında önce ceza verilmesine yer olmadığı kararı sonra güvenlik tedbirlerine hükmedilir.

C-DAVANIN REDDİ

Aynı fiil nedeniyle aynı sanık için önceden verilmiş bir hüküm veya açılmış bir dava varsa davanın reddine karar verilir.

D-DAVANIN DÜŞMESİ

Türk Ceza Kanununda öngörülen düşme sebeplerinin varlığı (ölüm zamanaşımı şikayetten vazgeçme af uzlaşma ön ödeme) ya da soruşturma veya kovuşturma şartının gerçekleşmeyeceğinin anlaşılması hallerinde davanın düşmesine karar verilir,

E-MAHKÜMİYET

Yüklenen suçu işlediğinin sabit olması durumunda sanık hakkımda mahkümiyet kararı verilir,

***Hapis Cezasının Ertelenmesi**

Mahkemenin mahkümiyet sonucunda verdiği ceza iki yıl veya daha az hapis cezası ise hakim şartları varsa cezanın ertelenmesi yoluna gidebilir. Bu

durumda sanık hakkında denetim suresi belirlenir ve sanık bu sure içinde kasıtlı bir suç işlenmezse ceza infaz edilmiş sayılır.

***Hükmün Açıklanmasının Geri Bırakılması**

Mahkemenin verdiği mahkümiyet kararı 2 yıl veya daha az hapis cezası ise hakim şartları varsa mahkümiyet hükmünü askıya alarak hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verebilir. Bu karara karşı temyiz yoluna gidilemez ama itiraz toluna gidilebilir. Erteleme durumunda sanık hakkında bir mahkümiyet hükmü kurulup bundan sonraki bir aşama olan cezanın inf*azına dair bir karar vermekteyken* hükmün açıklanmasının geri bırakılmasında mahkümiyet kararı vermemektedir ve sanık eğer denetim suresini iyi geçirirse kendisi hakkında mahkümiyet hükmü kurulmamış sayılacaktır.

Ceza hukukunda hükümler ancak kesinleştikten sonra infaz kabiliyetine sahip olur. **Hükümler üç şekilde kesinleşir.**

-Hükme karşı herhangi bir kanun yolu öngörülmemiş olması

-Suresi içinde ilgililerin kanun yoluna başvurmamış olması

-İlgililerin kanun yolunu tüketmiş olması

Ceza hukukumuzda **olağan ve olağanüstü kanun yolları** mevcuttur.

İtiraz ve temyiz olağan kanun yolları, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının itirazı, kanun yararına bozma ve yargılamanın yenilenmesi olağanüstü kanun yolarındandır.

İtiraz

Hakim kararlarına ile kanunun gösterdiği hallerde mahkeme (ara) kararlarına karşı başvurulan yoldur. Yukarıda belirtilen hüküm şeklindeki kararlara değil çoğunlukla koruma tedbirlerine (örneğin tutuklamaya karşı) karşı gidilen bir yoldur.

Temyiz

Mahkemenin verdiği nihai karalara karşı bir üst mahkeme olan Yargıtay'a karşı 7 gün içinde temyize gidilebilir. Eğer sure kaçırılırsa karar kesinleşir. Yargıtay uyuşmazlığın esasına dair **onama**, **bozma** ve **düzelterek** onama şeklinde üç karar verecektir. Onama ve düzeterek onama durumunda karar kesinleşecektir. Bozma üzerine dosya yerel mahkeme gönderilecek ve mahkeme bozmaya uyma ya da direnme kararını belirleyecektir. Mahkeme eğer bozmaya uyarsa karar kesinleşecektir, ama direnme kararı verirse dava tekrardan Yargıtay ilgili dairesince incelenecektir. Yargıtay yerel mahkemeyi direnmede haklı görürse kararı onar ve karar kesinleşir ama direnmeyi haklı bulmazsa uyuşmazlığı Yargıtay Ceza Genel Kurulu çözer ve bu kurulun

kararlarına yerel mahkeme uymak zorundadır, direnme kararı veremez.

Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının İtirazı

Yargıtay ceza dairelerinden birinin kararına karşı Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı resen veya istem üzerine ilamon kendisine verildği tarihten itibaren 30 gün içende Ceza Genel Kuruluna itiraz edebiler. Sanığın lehine itirazda süre aranmaz. İtiraz üzerine dosyanın kararına itiraz edilen daireye gönderilmesi gerekir. Daire itirazı inceler ve yerinde görürse kararını düzeltir, görmezse dosyayı Yargıtay Ceza Genel Kuruluna gönderir.

Kanun Yararına Bozma

Yargıtay incelmesinden geçmeden kesinleşen kararlara karşı Adalet Bakanlığı o karar veya hükmün Yargıtay'ca bozulmasını istemini yasal nedenlerini belirterek Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına yazılı olarak bildirir. Bu yol sonucunda sanık aleyhine olan kararlardan etkilenmez ama lehine çıkacak kararlardan faydalanır.

Yargılanmanın Yenilenmesi

Gerek sanığın lehine gerekse aleyhine olarak ortaya çıkan yeni durumlar dolayısıyla kesinleşmiş bir hükme rağmen hükmün tekrar ele alınmasına olanak sağlayan olağanüstü kanun yoluna yargılanmanın yenilenmesi denir. Örneğin daha önceden ortada olmayan bir delilin sonradan ortaya çıkması durumunda bu yola gidilebilir.

Hakkındaki hapis cezası kesinleşen hükümlünün infaz aşamasına geçilir. İnfaz aşamasında hükümlü eğer infaz süresini iyi halli olarak geçirirse **koşullu salıverilmeden** yararlanabilir.

Koşullu salıverilmeden faydalanabilmek için

- Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahküm edilmiş olanlar **otuz yılını,**

-Müebbet hapis cezasına mahküm edilmiş olanlar **yirmi dört yılını,**

-Diğer süreli hapis cezalarına mahküm edilmiş olanlar cezalarının **üçte ikisini**

infaz kurumunda çekmeleri gerekir.

Örgütlü suçlarda süreler farklılık arz etmektedir:

-Ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasına mahküm edilmiş olanlar **otuz altı yılını,**

-Müebbet hapis cezasına mahküm edilmiş olanlar **otuz yılını,**

-Süreli hapis cezasına mahküm edilmiş olanlar cezalarının **dörtte üçünü**

infaz kurumunda çektikleri takdirde, koşullu salıverilmeden yararlanabilirler